

**KRAGERØ
KOMMUNE
-
OPPVEKST**

RUTINE FOR OVERGANGEN MELLOM BARNEHAGE, SKOLE, SFO

Opplæringsloven §13-5:

"Skolen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. Samarbeidet skal bidra til at barna får en trygg og god overgang.

Skoleeier har hovedansvaret for samarbeidet og skal utarbeide en plan for overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning."

Rammeplan for barnehagens innhold:

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.»

Innhold:

- Årshjul for overgang barnehage – skole og SFO
- Samtykkeskjema
- Overgangssamtale mellom barnehage og foresatte

Årshjul for overgang barnehage – skole og SFO

Gjelder alle kommunale og private barnehager og skoler

Merknad til årshjulet: På enkelte av rutinene kan det forekomme variasjon i tidspunkter og organisering mellom skolene.

TID	TILTAK	ANSVAR
AUGUST - SKOLESTART	TIDLIG SFO: Skolestartere kan starte på SFO før skolestart. Hvor mange dager dette dreier seg om vil variere fra år til år, og kan være ulikt mellom skolene: SE EGNE RUTINER	Barnehage SFO
	SFO leder formidler informasjon om enkelt barn til sitt personale	SFO
	Skolestarterne mottar et brev med: <ul style="list-style-type: none"> - Tid og sted, plan for dagen og foresattes rolle 1. skoledag 	Skolen
	«God start» i 1. klasse	Skolen PPT
	Det oppfordres til åpen kontakt og dialog mellom barnehage og skole for å utveksle relevant informasjon knyttet til enkeltbarnet eller barnegruppa også etter skolestart	Skolen og barnehagen
SEPTEMBER - OKTOBER	Helsestasjonen mottar oversikt over barn som ikke går i barnehagen.	Oppvekst
	Det arrangeres et møte om årets skolestart og barnehagenes forberedelser til neste skolestart, mellom representanter fra barnehagen og skolen. Dette kan være på ledernivå og / eller mellom 1. klasselærere og barnehagelærere.	Barnehageleder og rektor
	Organisering og planlegging av tilbudet Tidlig SFO for barnehageslutterne tas opp på et ledermøte i Oppvekst september (hvert år)	Oppvekst
	Foresatte til barn som vil ha behov for mye tilrettelegging i skolehverdagen bes underskrive samtykkeskjema slik at tilpassa overgangsarbeid kan starte ved behov	Barnehagen
	Barnehagen sender oversikt til den enkelte skole om barn som mottar spesialpedagogiske ressurser eller som har	Barnehagen

	behov for ekstra oppfølging, samt antall minoritet språklige barn	
	Barnehagen kontakter skolen vedrørende neste års skolestartere som vil ha behov for mye tilrettelegging i skolehverdagen/ der det kreves fysiske utbedringer for å legge plan for deres overgang	Barnehagen
	-Barn som mottar spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og som har langvarige og omfattende behov gjennom hele skolen/livet, henvises til PPT etter et samarbeidsmøte mellom barnehagen, foresatte og PPT. - Barn som mottar spesialpedagogisk hjelp i barnehagen for å f.eks. styrke, støtte eller få trening på spesifikke vansker som for eksempel språk, skal ikke henvises før skolestart. Barnehagen gir skolen informasjon om barnets behov slik at skolen kan vurdere om de kan løse dette innenfor egne rammer. Eventuelt meldes barnet opp til TIK	Barnehage
NOVEMBER	Helsestasjonen innkaller barn uten barnehageplass til samtale med fokus på skolestart. Foresatte undertegner samtykkeskjema slik at helsestasjonen kan kontakte skolen ved behov.	Helsestasjonen
JANUAR	Barnehagen kartlegger minoritet språklige barn ved hjelp av kartleggingsverktøyet «TRONDHEIMSKARTEN» - Samtykke fra foresatte må foreligge	Barnehagen
	Skolen og barnehagen gjennomgår språkkartleggingene av de minoritet språklige barna Det avgjøres om det skal skrives søknad om Særskilt norsk	Barnehagen kaller inn til møte
	Kragerøskjærgårdens Montessoriskole (KSM) sender oppdatert liste over skolestartere til Kommunalsjefen	KSM
	Møte mellom barnehagelederne og rektorene der det blant annet legges planer for besøk og treffpunkt mellom skole og barnehage	Oppvekst
FEBRUAR MARS	Barnehagen, SFO og skolen samarbeider om et foreldremøte der det informeres om overgangsplanene, skolestart og tips og råd om hva foreldre bør ha fokus på før skolestart	Barnehagen og skolen
	Skolestarterne mottar innkalling til innskriving Liste med når det enkelte barn er innkalt sendes til barnehagen	Skolen
	Innskriving på skolen. Det tilbys hjelp til å melde inn på SFO.	Skolen

APRIL	<p>I en foreldresamtale gjennomgås «overgangsskjema» i samarbeid med foresatte. Barnehagen påpeker viktigheten av at skolen får informasjon fra barnehagen for å legge godt til rette i skolestarten.</p> <p>Foresatte skriver under samtykke om hva som skal overføres til skolen og får kopi av skjemaet.</p>	Barnehagen
MAI - JUNI	Overgangssamtaler mellom barnehage, skole og SFO om gruppe og enkeltbarn (der det foreligger samtykke) → informasjonen formidles videre til aktuelle personer i skole og SFO	Skolen
	Skolen (for eksempel; lærer / SFO leder / miljøarbeider) besøker barnehagen og hilser på eller er sammen med skolestarterne	
	<p>Skolestarterne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - besøker skolen / SFO - møter fadderklassen / faddergruppa / faddereren sin - besøker 1.klasse / skolen -> skolen har ansvar for innholdet 	Barnehage Skole SFO
	Når det er skolestartere som skal begynne på en annen skole enn nærskolen må foreldrene ta ansvar for at barnet blir kjent med den skolen det skal gå på	Foresatte
	Foreldremøte på skolen (varierer etter behov)	Skolen
	Introduksjon til «God start»	PPT
HELE ÅRET	Barnehagene har fokus på at skolestarterne utvikler og trener på grunnleggende ferdighetene	Barnehagen
	Alle barnehagene og skolene bruker et felles overgangsobjekt som bidrar til en trygg og god overgang, skaper sammenheng og mulighet til mestring og gjenkjenning, gir barn fra ulike barnehager en felles erfaringer som kan gjøre det lettere å bygge relasjoner med barn de ikke kjenner	
	5 – åringene skal samles jevnlig på tvers av de barnehagene som har barn som skal til samme nærskole	Barnehagen

Når det er skolestartere som skal begynne på en annen skole enn nærskolen må foreldrene ta ansvar for at barnet blir kjent med de barna det skal gå på skolen med

Foresatte

Samtykkeskjema overgang barnehage – skole, SFO

For å tilrettelegge for en god og trygg start på skoletiden er det viktig at barnehagen formidler informasjon om ditt barn til skolen og SFO.

Informasjon om samtykke

Ansatte i barnehage, skole og SFO er underlagt taushetsplikt i henhold til Forvaltningslovens § 13.

Barnehagen kan bare utveksle informasjon om ditt barn når du/dere har gitt samtykke til det. Samtykket skal være «informert». (Unntak: Informasjon som er nødvendig for å redde liv og helse).

Et informert samtykke innebærer at foresatte er gitt informasjon om:

- hvilke opplysninger som skal utveksles
- hvordan opplysningene skal brukes
- muligheten til å nekte at opplysninger om spesielle forhold utveksles
- at spesielle fagmiljø eller enkeltpersoner får bestemte opplysninger

I forbindelse med mitt barns skolestart gir jeg samtykke til at barnehagen kan:

1. Drøfte med skolen og SFO hvordan det best kan legges til rette for mitt barns skolestart.	Sett kryss hvis samtykker:
2. Overlevere informasjonen som er gitt på «overgangssamtale mellom barnehage og foresatte» til skole og SFO. Skjemaet makuleres av skolen når barnet går ut av 3. klasse.	Sett kryss hvis samtykker:
3. Overlevere relevante dokumenter barnehagen har som bidrar til at skolen kan legge best mulig til rette for mitt barn	Sett kryss hvis samtykker:

Barnets navn: _____

Barnehage: _____

Skolen barnet skal starte på: _____

Dato: _____

Foresatt: _____

Overgangssamtale mellom barnehage og foresatte

Barnehagen sørger for at dette skjemaet fylles ut i samarbeid med barnets foresatte på foreldresamtalen våren før skolestart. Skolen mottar skjemaet på overgangssamtalen mellom pedagogisk leder og kontaktlærer. Foresatte skal ha kopi av skjemaet.

Del 1: Målet for denne delen av samtalen er at barnehagen og foreldrene kommer fram til hvordan barnet best kan beskrives i forhold til følgende områder:

Hjelpespørsmål for å få en god beskrivelse av barnet:

Hva er barnets sterke sider?	
Hvilke aktiviteter liker barnet spesielt godt?	
Hvordan fungerer barnet sammen med andre barn, både i små og større grupper?	
Hvordan tar barnet imot og følger beskjeder som blir gitt felles og som en til en?	
Hvordan samhandler barnet med voksne?	
Hvordan fungerer barnet i styrte aktiviteter?	
Hvor selvstendighet er barnet i for eksempel påkledning - og toalettsituasjon, i lek og gruppeaktivitet?	
Kan barnet si fra til voksne om egne behov?	
Trenger barnet ekstra omsorg/tilrettelegging i enkelte situasjoner? Ev. i hvilke og hvordan?	
Er det aktiviteter/ situasjoner som virker skremmende på barnet, eller som barnet liker spesielt dårlig? Ev. hvilke?	
Hvordan fungerer barnet fysiske og motoriske: - grov motorisk, - finmotorisk	
Hvordan fungerer barnet språklig?	

Har barnet interesse for og kjennskap til bokstaver og tall?	
<ul style="list-style-type: none"> - Kan barnet skrive navnet sitt? - Kan barnet skrive bokstaver/tall? - Har barnet kjennskap til tall/tallmengde? 	
Har noen i nær familie lese- og skrivevansker?	
Har barnet opplevd mobbing?	
Er det noe ved barnet ditt som bekymrer deg?	
Har familien kontakt med hjelpeinstanser slik som PPT, barnevern, Barne- og Ungdomspsykiatrien, Voksenpsykiatriske, eller andre..?	
Viktige opplysninger om barnets helse (syn, hørsel, ev. allergier o.a.).	
Har barnet vært vitne til eller selv opplevd skremmende hendelser? Eks brann, ulykke, alvorlig sykdom, vold, rus	
Har barnet opplevd at noen rundt det blir veldig sinte, har ødelagt ting, klapset, slått, truet?	
Har dere eller andre i barnets nære nettverk hatt eller har vansker i forhold til rusmidler?	
Er det noe vi bør ha særlig fokus på for å støtte barnet best mulig i hverdagen og i sin utvikling?	
Spesielt for barn med et annet morsmål:	
Hvordan er barnets kompetanse i norsk språk?	
Hvordan er barnets kompetanse i morsmålet?	

Del 2:

Målet for denne delen av samtalen er å informere om hva som forventes av foreldrene når barnet begynner på skolen. Dette er en del av Kragerø kommunes innsats for å komme så tidlig som mulig inn med hjelp til barn som kan streve i løpet av skolegangen. Alle foreldre vil bli spurt de samme spørsmålene.

Bakgrunnen for spørsmålet om det er noe i familiens livssituasjon som gjør at situasjoner knyttet til overgangen kan bli vanskelig, er det faktum at barn som lever med kronisk sykdom, psykisk sykdom, foreldrekonflikter, samlivsbrudd, vold eller rus kan bli så berørt av dette at deres utvikling og adferd blir påvirket. Det samme kan gjelde barn som lever i familier der det er økonomiske problemer, og som bor i belastede og utrygge nabolag.

Spørsmålene kan oppleves som personlige og nærgående, men har kun en hensikt som er å gjøre det beste for barnet.

Barnehagen og skolen samarbeider om at alle barn skal få en god start på skolen. Barnehagen kan gi noen generelle råd om hva som er lurt å vite om og være oppmerksomme på, når de blir foreldre til et skolebarn.

- Hva kan dere (barnehagen og foreldrene) samarbeide om i forbindelse med forberedelser til skolestart
- Hva kan foreldrene trene på hjemme
- Hva trenger eventuelt foreldrene hjelp til utenfra (økonomisk hjelp, hjelp til å strukturere hverdagene)

Tips og råd til foresatte:	Er det noe i deres livssituasjon som gjør at dette kan bli vanskelig for dere å få til?
Snakk alltid positivt om andre barn, familier og skolen spesielt når barnet hører på	
Barna trenger å kunne følge og innordne seg systemene og rammene som blir satt av voksne. Det hindrer at barnet kan havne i vanskelige situasjoner og gjør at de kan bruke kreftene på å lære og være en god venn. Gi barnet mulighet til å trene hjemme <ul style="list-style-type: none">- på å ta imot beskjeder og utføre dem- vente på tur- akseptere at de får et nei på sine ønsker	
Sørger for at barnet kommer presis til skolen og timene	
Det er lurt å lære barnet ditt at det skal mye til for å være borte fra skolen. Det er viktig å møte opp hver dag.	
Sender med riktig utstyr til turer og arrangementer	
Det er lurt å lære barnet ditt å ta vare på tingene sine og være mest mulig selvstendig og at foresatte passer på at alt som er nødvendig for skoledagen er med i sekken hver dag	
Sender med sunn niste hver dag	
Det er lurt at dere planlegger når barnet skal sitte med leksene og at dere sitter	

sammen med dem. Prøv å gjøre leksetida til en hyggelig tid dere har sammen	
Faste leggetider er bra. Frokost er en god start på dagen. Pass på at barnet får nok søvn sånn at det er opplagt til å lære.	
Når barnet begynner på skolen blir det kjent med nye mennesker og får større radius, da er det lurt at dere følger med, gjør dere kjent med de som barnet treffer. Gjør det trygt og hyggelig for barnet å ta med venner hjem.	
Møter på samtaler og foreldremøter	
Selvstendighet gir god mestringsopplevelse som igjen gir bedre lyst til å lære. På skolen er det heller ikke nok voksne til å hjelpe alle barna Bidrar til at barnet kan: -kle seg sjøl -ordne seg på do -passe på tingene sine	
Øv på å gå skoleveien i god tid før skolestart	
Spesielt for minoritet språklige:	
Snakk morsmål hjemme, og snakk mye.	
La barnet delta i lek og aktiviteter med norske barn	
Bruk heftene: «Hjelp barnet ditt med matematikk» og «Hjelp barnet ditt med å lese» (oversatt til mange språk)	